

LISTY LETO 2019 LESNEJ PEDAGOGIKY

www.lesnapedagogika.sk • +421 45 5314 252 • info@lesnapedagogika.sk

Kvantita na úkor kvality?

Mesiace máj a jún sú bezpochyby pre lesných pedagógov zaťažkavým obdobím v realizácii aktivít a programov lesnej pedagogiky. Interaktívne čítanie v rámci projektu Les ukrytý v knihe, lesnícke vedomostné súťaže pre deti, hromadné akcie na školách, v mestách a obciach sú len vybrané podujatia, na ktorých sa verejnosť môže stretnúť s aktivitami lesnej pedagogiky. Samozrejme nemôžeme zabudnúť na realizáciu programov pre materské školy a aktivity medzinárodných projektov. Akcia strieda akciu. Na jednej strane je potešujúce, že o prácu lesných pedagógov je záujem, ale sami vieme, že kvantita akcií môže ubrať na kvalite posolstiev, ktoré môže lesná pedagogika účastníkom podujatí dať.

Kde hľadať zlatú strednú cestu? Zamerať sa na hromadné podujatia, kde aktivitami oslovíme väčší počet účastníkov, alebo pripraviť jedinečný program pre triedu školákov a ísť s nimi do lesa na lesnú vychádzku? Odpoveď na tieto otázky je veľa. **Lesný pedagóg, ktorý vidí význam svojej práce, si nájde odpoveď hlavne vo svojom srdci.**

Po náročnom jarnom období nás čaká voňavé, chutné a osviežujúce leto. Dovolenka – more a pláže, hory a fascinujúce výhľady na krásy prírody. Možnosť zastaviť sa a nechať plynúť myšlienky voľným smerom alebo prežívať pútavé príbehy s hrdinami dovolenkových kníh. A hlavne načerpať nové sily, keďže nás v lesnej pedagogike do konca roka čakajú nové výzvy a projekty. V spolupráci s Univerzitou Konštantína Filoza v Nitre štartuje nový projekt financovaný Agentúrou na podporu výskumu a vývoja zameraný na implementáciu lesnej pedagogiky a výchovy k TUR v predprimárnej a primárnej edukácii. Rovnako sa rozbieha spolupráca v aktualizáčnom vzdelávaní pre učiteľky v materských školách s názvom „Učenie o lese“ a svoju činnosť zahájí pracovná skupina pre jednotný rozvoj lesnej pedagogiky na Slovensku.

LETU a LESU ZDAR, milí naši lesní pedagógovia!

Danka, Veronika, Aďa, Dáška, Majka a Majo

Čo je nové v Lesnej pedagogike?

Prvú polovicu roku 2019 máme za sebou, a to nás oprávňuje bilancovať a hodnotiť čo sme už urobili a čo nás ešte čaká.

Vznik dlho avizovanej pracovnej skupiny pre podporu lesnej pedagogiky sa stáva realitou. Zástupcovia lesníckych inštitúcií majú za sebou úvodné stretnutia, na ktorých sa prerokovali ciele, stanovky, zloženie a ďalší postup pracovnej skupiny.

Progres lesnej pedagogiky vidíme aj v oblasti vzdelávania nových cieľových skupín. Pedagogickí zamestnanci budú na jeseň tohto roku po prvý krát zapojení do vzdelávacieho programu pod názvom „Učenie o lese – environmentálna výchova pre predprimárne vzdelávanie na príklade lesa“.

Učiteľky materských škôl sú vhodnými multiplikátormi na šírenie myšlienok z oblasti lesníctva v kontexte udržateľného rozvoja. Slovensko sa ako členská krajina OSN pripojila ku krajinám, ktoré podpísali medzinárodný dokument Agenda 2030. Tá ukladá jednotlivým krajinám povinnosť „do roku 2030 zabezpečiť, aby všetky vzdelávajúce osoby získali vedomosti a zručnosti potrebné na presadzovanie udržateľného rozvoja“.

Snád za najväčší úspech tohto obdobia možno označiť projekt Lesná pedagogika a výchova k trvalo udržateľnému rozvoju v predprimárnej a primárnej edukácii (v akronyme LESPED) realizovaný v partnerstve s UKF v Nitre. Projekt s dobou trvania do roku 2022 prinesie množstvo hmatateľných výstupov v podobe metodických materiálov pre učiteľov, lesných pedagógov, pracovných listov, modelu vzdelávania lesnej pedagogiky v rámci učebných osnov a najmä aplikovaný výskum s cieľom preveriť mieru dopadu environmentálneho vzdelávania na vybranú cieľovú skupinu.

Samozrejme úspechov v podobe rôznorodých akcií, či nových projektov je množstvo a nie sú to len „naše“. Lesná pedagogika si nachádza miesto na podujatiach rôzneho druhu. Objavujú sa nové akcie, noví partneri, nové nápady. To je signál, že lesná pedagogika sa vyvíja a „rastie“.

Máme pred sebou 6 mesiacov. Veríme, že na konci roku budeme môcť merať ďalšie kvantitatívne a najmä kvalitatívne prírastky na strome lesnej pedagogiky.

Les ukrytý v knihe 2019 – Privítali sme poslov jari

Rok 2019 bol už deviatym ročníkom realizácie projektu Les ukrytý v knihe. Žiaci spolu s lesnými pedagógmi v 23 knižniciach po celom Slovensku privítali poslov jari a odhaľovali tajomstvá prebúdajúcej sa jarnej prírody. Do interaktívneho čítania s aktivitami lesnej pedagogiky sa zapojilo 3730 detí z celého Slovenska a 27 lesných pedagógov! Tak ako každý rok, aj tento ročník bol obohatený o tvorbu naj lesnej knihy. Aktuálne deti vyrábali vlastný LESNY KALENDÁR. Malí autori opäť nesklamali a ukázali nevšednú kreativitu, fantáziu a obdivuhodné poznatky o prírode.

Do súťaže bolo zaslaných 333 kníh – lesných kalendárov z 35 základných škôl. Slávnostné vyhodnotenie projektu za účasti autorov detských prác, knižníc, zástupcov inštitúcií, partnerov projektu a ostatných hostí sa uskutočnilo **dňa 21. júna 2019 v Krajskej knižnici Ľudovíta Štúra vo Zvolene**. Porota udelila 14 cien spomedzi detských súťažiacich, odmenila 4 najúspešnejšie knižnice a školu s najväčším počtom zaslaných prác. Ocenení boli aj najaktívnejší lesní pedagógovia zo štátneho podniku LESY SR. Naj

lesným pedagógom sa stala **Ing. Elena Kováčsová z OZ Rimavská Sobota** a mimoriadnu cenu lesnej pedagogiky získal **tím lesných pedagógov z OZ Kriváň pod vedením Ing. Beaty Palajovej - Ing. Erik Séleš, Ing. Tibor Hudák, Ing. Hilbert Géci, Ing. Milan Kvietik, Pavol Olšiak a Vladimír Ľupták**. Srdečne blahoželáme! ☺ Cieľ projektu, prehĺbiť záujem detí o prírodu cez knihy a poukázať na význam lesov a lesníctva pre spoločnosť, sa naplnil. Tešíme sa na jubilejný 10. ročník! ☺ Projekt pripravuje NLC Zvolen spolu so štátnym podnikom LESY SR.

Detská lesnícka univerzita 2018/2019 – Sú výnimoční

Les ako priestor na učenie a zároveň predmet i cieľ učenia. Takto mali možnosť počas jedného školského roka zažiť a vnímať les žiaci vybraných **základných škôl zo Zvolena, Banskej Bystrice, Pliešoviec, Zvolenskej Slatiny a Slatinských Lazov**. Počas ôsmich mesiacov sa **39 šiestakov stalo študentami Detskej lesníckej univerzity** a po jej absolvovaní si 19. júna 2019 z rúk prodekana Lesníckej fakulty Technickej univerzity vo Zvolene prevzali diplomy absolventov.

My sme Detská
lesnícka univerzita
2018/2019

Koľko váži
ZUBOR???

Dobrý deň, som
lesná paparazii
fotoreportérka ☺

Už 9. ročník projektu Detská lesnícka univerzita sa v školskom roku 2018/2019 realizoval aj vďaka finančnej podpore partnerov. Jeho cieľom je okrem popularizácie lesníctva i podpora environmentálneho vzdelávania na príklade lesa s dôrazom na princípy udržateľného obhospodarovania slovenských lesov. **V príprave je jubilejný 10. ročník tohto úspešného projektu**. Koordinátorom projektu Detská lesnícka univerzita je Národné lesnícke centrum – Ústav lesníckeho poradenstva a vzdelávania Zvolen, hlavným partnerom sú Vojenské lesy a majetky SR, š.p., ďalšími partnermi sú Lesy SR, š.p., Lesnícka fakulta Technickej univerzity vo Zvolene a Zvolen – mesto lesníctva.

ANKETA – Lesná vychádzka alebo hromadná akcia s aktivitami LP?

Lesní pedagógovia zaznamenávajú zvýšený záujem o ich prácu hlavne v mesiacoch apríl až jún. Dopyt prichádza nielen zo strany materských a základných škôl, ale už aj od organizátorov podujatí pre verejnosť v obciach a mestách na Slovensku. Časový priestor na realizáciu bežných lesných vychádzok z programov aktivít na danú tému pre triedu detí či žiakov je minimálny. Lesní pedagógovia majú pocit, že ich práca je porovnateľná s prácou animátorov a „púťových predajcov“. **Kvantita podujatí lesnej pedagogiky uberá na kvalite posolstiev, aké môže LP verejnosti sprostredkovať. Je možné vnímať túto situáciu ako prelom a čas na zmenu?**

Janka Znášiková, ML Bratislava (J.Z.) ML BA ponúkajú programy lesnej pedagogiky len pre školy a škôlky. Programy realizujú ako lesnú prechádzku s lesníkom s aktuálnou témou, podľa toho, čo sa práve v lese deje: žaby, vtáky, netopiere, včely. Oblúbenou témou je včelárstvo, keďže máme vlastné včelnice a medáreň. Pre organizátorov verejných podujatí LP neposkytujeme a snažíme sa úplne vyhnúť práci „animátorov“. V máji sme mali len jednu takúto akciu, a to Pestrý deň, ktorý bol venovaný Domovu sociálnych služieb a ľuďom s postihnutím. Aktivity lesnej pedagogiky boli realizované so zreteľom na klientov. Zatiaľ sa snažíme držať kvalitu nad kvantitou, a to aj v našom špecifickom prípade, že sme boli nútení LP spočítať 2 EUR na žiaka. Zatiaľ sa to neukazuje ako nejaký väčší problém.

Anna Sliacka, LESY SR, š.p. (A.S.) Zvýšený záujem o lesnú pedagogiku nás už dlhšiu dobu núti zamyslieť sa a pripraviť nové pravidlá pri realizácii aktivít LP. Uvažujeme o rezervačnom systéme a časom žiaľ budeme musieť pristúpiť k spočítaniu našich aktivít, predovšetkým za realizáciu aktivít na hromadných podujatiach, na ktorých vystupujeme žiaľ v pozícii animátorov voľného času. Práve na týchto akciách sa nevytvára priestor na prezentovanie lesníckej problematiky a tvorbu pozitívnej verejnej mienky v spojitosti s lesníctvom.

Peter Spitzkopf, ŠL TANAPu (P.S.) Zmena je nevyhnutná. V súčasnosti je spoločenský status lesníctva vnímaný veľmi negatívne a to aj vďaka masírovaniu verejnej mienky tretím sektorom. A tu je práve žiadúca kvalitatívna zmena na strane lesníkov. Kto iný, ako certifikovaný lesný pedagóg a nie „animátor“ by mal širokej laickej verejnosti správne podať posolstvo o skutočných cieľoch lesníctva, jeho poslaní a nezastupiteľnej úlohy pre spoločnosť.

Môžu si lesní pedagógovia „diktovať“ podmienky realizácie ich aktivít? Napríklad odmietnuť účasť na hromadnej akcii miestnej základnej školy a ponúknuť skôr ucelené programy lesnej pedagogiky na konkrétne témy pre triedu žiakov počas niekoľkých stretnutí v jednom školskom roku?

J.Z.: Napriek tomu, že by nám mohlo ísť o zisk, zatiaľ si môžeme diktovať podmienky. Samozrejme, že na druhej strane, radi vyjdeme v ústrety školám, alebo škôlkam, keď sú nútení zaplatiť si autobus a teda chce prísť naraz viac tried. Ale máme odsledované, že vtedy kvalita programu trochu klesá. My sa snažíme LP robiť priamo v lese, pretože ML Bratislava má na to ideálne podmienky, ale v zimnom období sa nebránime robiť programy aj v škole. Ale nie ako hromadnú akciu, ale po triedach systémom uceleného programu s témou.

A.S.: V rámci odštepných závodov štátneho podniku LESY SR si aktivity LP manažujú jednotliví koordinátori lesnej pedagogiky. Vzhľadom k veľkému záujmu zo strany škôl sa nám stáva, že musíme niektoré školy odmietnuť, prípadne akciu naplánovať na úplne iný termín v časovom horizonte niekedy aj 2-3 mesiacov. Vzhľadom na tento fakt môžeme prehlásiť, že nedisponujeme toľkými lesnými pedagógmi, aby sme sa mohli zaoberať možnosťou ucelených programov lesnej pedagogiky. Lesnú pedagogiku využívame ako mienkotvorný a prezentačný prostriedok a našim cieľom je hlavne osloviť stále nové skupiny detí.

P.S.: Možnosť právo odmietnuť by mal mať každý a je na svedomí a vedomí každého lesného pedagóga, ako a prečo sa tak rozhodne. V podmienkach ŠL TANAPu sme doteraz preferovali ucelené programy na každý školský rok. Život a prax postupne ukázali, že pristupujeme ku kombinovaniu programov v rámci činnosti lesných pedagógov. Tam, kde sa to dá, pokračujeme s činnosťou počas celého školského roka a rozšírili sme aj ponuku individuálnych programov pre rôzne cieľové skupiny.

Ako vnímate možnosť rozvoja spolupráce vo vzdelávaní učiteľov a učiteľiek v oblasti environmentálnej výchovy, vzdelávania a osvetu zameranej na les a lesníctvo na Slovensku?

J.Z.: Určite by to bolo veľmi pozitívne a dobrý krok. Viem, že rôzne občianske združenia a mimovládne neziskové organizácie zamerané na ochranu prírody, napríklad Daphne v Bratislave, spolupracujú už vo vzdelávaní učiteľov v oblasti EVVO.

A.S.: Osobne to považujem za veľmi dobrý krok. V dnešnej spoločnosti celkovo chýbajú neskrivené informácie a reálny pohľad na isté témy, medzi ktoré žiaľ patrí aj lesníctvo. Preto je dôležité prezentovať problematiku lesov a lesníctva pred pedagógmi a budúcimi pedagógmi, ktorí majú možnosť takto získané informácie posúvať ďalším generáciám.

P.S.: Spolupráca vo vzdelávaní učiteľov a učiteľiek pre správne pochopenie lesníctva a jeho poslaní je rozumná vec a pevne verím, že postupne prinesie očakávané ovocie.

TIP NA AKTIVITU Mravenisko

Cieľová skupina:

predškoly, I. stupeň ZŠ

Trvanie aktivity:

15 minút

Pomôcky:

vatové tampóny, esenciálne /
éterické oleje rôzneho druhu
(min 3 ks)

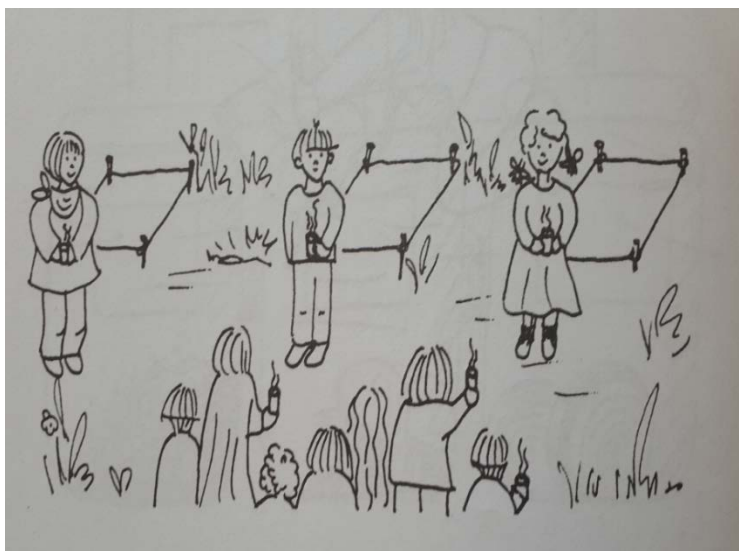
Popis aktivity:

Mravce potrebujú na orientáciu
feromóny a pachová stopa je pre nich veľmi dôležitá.

Označíme si 3 mraveniská a zvolíme ku každému
mravenisku strážcu mraveniska. Strážca zabráňuje, aby
do mraveniska prenikli cudzie mravce. Strážcovia sa
môžu rozostaviť aj v blízkosti skutočných mravenísk, kde
je možné pozorovať prácu mravcov a ich neustály pohyb.
Strážcovia mraveniska dostanú tampónik so špecifickou
vôňou, ktorá pochádza z lesa napr. jedľa, mäta,
levandul'a. Každý strážca má inú lesnú vôňu. Ostatné deti
sú mravčeky, pričom každé dieťa dostane tampónik
s jednou z uvedených vôní. Pomocou čuchu sa snaží rozoznať svoju vôňu a hľadá správne mravenisko tak, že porovnáva
vôňu so strážcom. Ak si myslí, že jeho vôňa je rovnaká ako vôňa strážcu mraveniska, tak sa postaví pred strážcu, ktorý
overí či mravček patrí do jeho mraveniska. Všetky mravčeky sa dostanú do svojho mraveniska len pomocou pachovej
stopy.

Modifikácie:

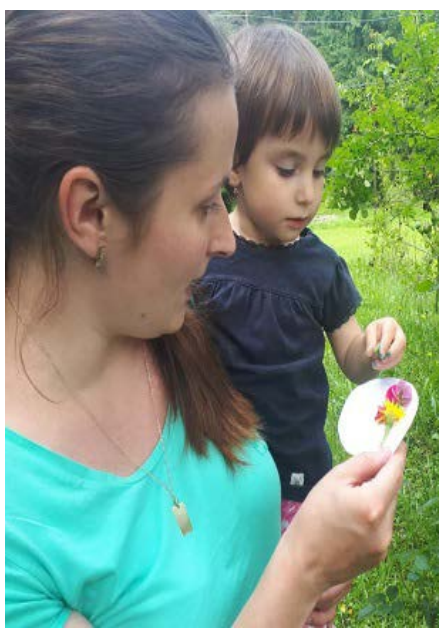
Vytváranie zvieracích rodiniek podľa vôní.

FOTOTIP na program Lesnej pedagogiky pre mamičky a ich detičky

Lesná vychádzka do arboréta

Lesná paletka

Pracovný list – Lesné dreviny

INŠPIRÁCIE V LESNEJ PEDAGOGIKE – zamerané na didaktické pomôcky pre aktivity lesnej pedagogiky

Objavujte prírodu hravo

www.lesnisvet.cz

Spájame učenie so zábavou

www.mentorshop.eu

Lesné hry – zaručený zážitok

www.lesnehry.sk

